

Tako učenje učiteljev ljudskih šol v popolnem gospodarstvu gotovo ni samo prav pametno temoč tudi neizmierno koristno vpeljanje in mora prinašati mnogo lepega sadu in poboljšati gospodarstvo. Kdaj še bomo mi imeli te koristne šole?

Dopisi.

Iz Maribora. 7. t. m. se je tukaj sošlo prav lepo število rodoljubov, ki so se pogovarjali zastran slovenskih taborov. Sklenolo se je, da bo prvi tabor v Ljutomeru 9. avgusta to leto, drugi v Savinski dolini; čas tega in drugih sledečih se bode še le kesneje odločil. Napravil se je tudi glavni program za vse tabore, kateremu se vendar po okoliščinah taborov lahko kaj pridra ali odvzame. Za vse tabore je vstanovljen posredni odbor od pet članov ki ima sedež v Mariboru. Program prinesemo prihodnjič.

Iz Maribora. V nedelje 12. t. m. popoldne je čitavničin izhod k. sv. Marjeti na Pesnici in 19. je polletni zbor v čitavnici.

Iz Ruš. 4. julija. D. G. V kljub slabega vremena, smo posvečevali dan obiskovanja Marije, pri naši podružnici na Smolniku prav praznično. Prišli so namreč milostivi knjezo škof, našo zalo crkvico obiskavat, stopijo na pridiznico, in so nam z krepko in gladko besedo na srca govorili, in dokazovali; kolika potreba je dan današnji se zapeljivih bukev in časnikov varovati, in na kakšno vižo se krivi preproki spoznajo in kolika dolžnost je katoliških staršev, in predstojnikov skrbeti za zdrav nauk svojim.

Po odhodu milost. knjeza so se pa zbrali nekteri udje, našega bralnega društva, in so začeli doma veselico s pesmico „Jek“ in več drugimi. Tudi lepi govori so bili, med drugimi so tudi č. g. doktor G. nas počastili s svojim priličnem govorom, — hvala jim!

Kar se našega društva tiče, je res majheno v številu, ali temelj je dober, zato upamo, da se z časoma pomnoži, in ker imamo vrlega in značajnega predsednika, se bodo naši ljudje če dalje bolj zavedali, in bolj živo spoznavali potrebo takojšnih društev. Velika korist je zdaj za kmeta ako pridno poštene časnike (kakor so hvala Bogu, naši slovenski) prebira; on se tam uči modrega kmetovanja; — pa tudi, kar je dan danas silo potrebno, da se ne da zmotiti vsakemu potepencu, in veterinjaku, in ga zamore, če je potreba, z krepko, in spametno besedo tako pobiti, da se kar osramotjen dalje potegne. — Ker vendar časniki posameznim preveč drago dojdejo, so potrebna dobra bralna društva, ki se lože več časnikov naročijo. Posnemajte nas dragi kmetje.

Od sv. Jakoba v Slov. goricah. (Adresa podučiteljev radgonskega okraja.) (Konec.) Konec adrese: „Znano je tudi, da podučitelji zraven učiteljstva oskrbljujejo korsko in erkovniško službo a dohodke zaračuni si nadučitelji; — le po nekterih župah dobijo revni podučitelji nekatere viharje kot tako imenovani „Trinkgeld“.

To bi bilo stanje podučiteljev po deželi.

Ker se v novejših časih resno govori o povzdigi ljudskih šol, naj se tedaj tudi podučitelji v gmotnem oziru tako postavijo, da ne bodo pomankaja trpeli, nego se mirno bolj in bolj s pogumnostjo in marljivostjo izobraževali ter tudi svoje dolžnosti na tanko izpolnjevali. Iz teh tukaj navedenih žalostnih razlogov, smo podučitelji radgonskega okraja sklenoli slavni okrajni zastop zaupno prositi, da interpelira visoki deželni in državni zbor, da se vendar enkrat ljudski učitelji sploh, posebno pa podučitelji v gmotnem oziru povzdignejo. Tako adresa.

Ako se erkovniška služba od učiteljstva loči, ne bodo mogli učitelji lahko izhajati, kajti učnina ni zadosti, da bi živeti mogli. Dobro bi tedaj bilo, da se erkovniška služba ne loči nego učiteljem toliko doda da bodo v stanu imeti hlapeca, ki bo erkveniška dela opravljal.

Podučiteljem je silno treba, da se jihovi letni dohodki trdno ustanovijo. Gotovo ne bo preveliko, ako dobijo na leto kakih 365 gld., kajti se morajo takrat razun stanovanja s vsem preskrbeti. Kako to uravnati, kje potrebne pomoči iskati, pretresajo naj naši deželni zbori, ter predložijo visokemu državnemu zboru.

Konečno se še spominjam nekega občno pohvalnega pisma nekdanjega ministra Dr. Baha do vseh deželnih poglavarstev, v kojem tako le pravi: „Zadobljene zasluge in vtrjena skušenost se vselej čislajo in svojo plačo dobijo. Zmirom se bom jaz (Bah) tudi za to potegoval, da bodo

zvesti in mnogo zasluženi vradniki zastran stanovitne službe in zastran dostojnega „penziona“ postavno oskrbljeni in, da bodo moži, ki državi udano in zvesto služijo, brez skrbi zaradi svoje prihodnosti.“ So pač lepe besede!

Vbogi učitelji! na nas je Bah v svoji okrožnici celo pozabil, mi ostanemo vedno sirote“.

Dajte toraj nam učiteljem dostojno plačo, kajti le tako morete tirjati od nas dostojno delo. Dajte nam dostojni živež, in pobožni, modri in pridni mladenčci bodo kaj radi nastopili učiteljski stan.

Strmski.

Iz Ormuža. V nedeljo, t. j. 19. julija t. l. bode na vrtu g. Janeza Stoeger-ja v Ormužu lepa narodna veselica z godbo, b kteri se prijazno vabijo vsi rodoljubi. Začetek ob treh popoldne, vstop prost.

Iz Ptuja. Dostikrat sem bral slavno napredovanje ljutomerske čitalnice, jako me je veselilo, da v tistem kraju se narod tako izvrstno odlikuje. Z veseljem sem štel o veselicah, ktere so zdaj v Ljutomeru v čitalnici sami drugokrat v okoličih bile in ktere so tako dopadle, tako izvrstne bile, da so nemškutari pod milim nebom nemškutarijo zakleli in očitno prisegali, da hočejo od tiste dobe Slovenci biti. Zna-biti bi znal kateri misliti, ljudje nekoliko preveč pišejo in govorijo, papir je potrpežljiv. Jaz pa rečem, da je vse gola resnica, česar sem se sam prepričal. Bil sem namreč pred nekterimi tedni v Ljutomeru in sem dve večeri tudi čitalnico obiskal. Kako je tam vse živo in veselo! Če bi jaz nemškutar bil, bi jim tudi tisto večer še pritegnol, da hočem „Slovenec“ biti. Veliko udov je bilo v krasni sobi, kateri so se prav po domače zabavljali s pogovarjanjem, z igranjem, s časniki itd. Bilo je tudi lepo število izvrstnih, domoljubnih in krasnih gosp in gospodičin, ktere so prav po slovensko, proti vsakemu prijazne bile. Teško sem se ločil pozno večer od takega društva in bolj teško sem zapustil Ljutomer, ker tako izvrstni narodnjaki živijo. To je bila navadna večer, brez da bi bila posebna veselica, poseben vzrok, zakaj bi se udje zbrali. Zato vam rečem vsem „Slava! le tako naprej!“ Ne vstrašite se nemškutarjev, saj jih imate celo malo, pa še tisti so po „16“, kakor je J. V—k v „Novicah“ pisal. Podpirajte pa tudi čitalnico vsi, kateri ste narodni možje, posebno pa kmetje pristopite vsi, saj vam ne bo žal. Le premislite, kako potrebni so v zdajnem posebno za Slovane žalostnem času vsakemu človeku časniki potem tudi podučence, in kje to vse naj bolj prilično najdete?

Gotovo v čitalnici, kar imajo veliko časnikov, ker se snidejo učeni možje, kateri vas bodo radi podučevali in vam povedali, česar se morate poprijeti, da zadobite povsodi, kar nam po pravici gre. Ako pride nemškutar k vam, da vam druge reči blebete, mu le vsakokrat recite: „Mi smo mi, vam pa se je še v Ljutomeru zelje pogubilo“.

Politični ogled.

Pravi se, da se v ministerstvu poljedelsta na vse sile dela, da bi se poravnalo, kar se je dozdal zamudilo. Obširne postavne osnove se pripravljajo, ktere se bodo ozirale na potrebe avstrijskega poljedelstva. Posebno se imajo po vseh tirjatvah sedajne dobe predručati kmetiške šole.

Ministerstvo pravosodja, bogočastja in notrajnih zadev je razglasilo zaukaz, kateri določuje izvrševanje zakonske postave od 25. maja t. l. Prvi oddelek tega zaukaza določuje, kdaj se smejo oklici opustiti in kdaj se ima dati dispens, drugi oddelek sklepanje civilnih zakonov, tretji predajo obravnavalnih pisem v zakonskih zadevah od erkvenih oblastnj na posvete.

Brambovsko ministerstvo je ukazalo, da mora vojaštvo pri vseh prilikah, pri kterih bi se kaj nerednega pripetiti vtegnolo, pripravljeno biti, da priteče policiji na pomoč.

Hrvaško vprašanje je toliko rešeno, da bo hrv. deputacija zapustila v kratkem Pešt. — Zastran Reke so se zedinili, naj se to vprašanje reši po kraljevih predlogih v dežel. zhorih v Peštu in Zagrebu. Glede jezika se bo vstreglo vsem hrvaškim željam. Hrvaški zbor bo pošiljal 23 poslancev v Pešt in volil 5 delegatov.

V Českem je omladinski tabor na „Valečavi“ bil prepovedan zavoljo prevelike splošnosti in nedoločnosti. Med ljudstvom je splošna nezadovoljnost.

Francoska vlada tirja 100.000 novakov in hoče imeti 800.000 vojakov na nogah — Jul. Favre je med drugimi rekel: Francoska nima zadosti denarja da bi se plačevalo cesartvo.

V angleški gornji zbornici je došlo zdaj na dnevni red posvetovanje o českem prašanju.

Pruska dela velike vojno-monarske priprave, kar Francoska zlo hudo gleda.

Iz Srbske 2. t. m. je skupščina v Topčidaru izvolila soglasno Milana Obrenovica IV. za srbskega knjeza. Po volitvi je došel Milan v skupščino in rekel: Če ravno sem še mlad, bom se vendar s vsemi močmi učil, da osrečim svoje ljudstvo. Pregledoval je v obleki polkovnika vojake, ki so ga z velikim veseljem pozdravili. Pri volitvi knjeza so bili tudi vsi konzoli nazoči, novega knjeza pa so pozdravili s tem, da so vsi svoja bandera razvili. Belgradiški poslanci so za vladarstvo predložili: Vojaškega ministra Blaznovca, prejšnjega ministra zunanjih zadev Janeza Rističa in senatora Gavriloviča. Imenovane je skupščina soglasno potrdila. 4. t. m. je bila druga seja skupščine, v kateri so bili izvoljeni sledeči ministri: Centić je predsednik ministerstva in minister pravosodja, Radivoj Milojković je minister notranjih zadev in začasni oskrbnik ministerstva zunanjih zadev. Ponta Jovanović minister denarstva, Marković minister vojaštva. 5. t. m. je bil tudi mlad knez v stolni krki za knjeza pomaziljen; celi Belgrad je bil v prazniški obleki, črna bandera so se odstranila in tribarvena razvila, ljudstvo je mladega knjeza vsikder z velikim veseljem in „Slava“ klicem sprijelo.

Novičar.

Pravi se, da se bode osnovalo na Kranjski vrtnarsko društvo. Prav je tako, tudi pri nas bi to sila potrebno bilo, ker taka društva so zlo koristna.

„Volksfreund“ piše, da ve iz gotovega vira, da je došlo povelje na česko namestništvo, da se mora proti česki opoziciji prav ostro postavno postopati.

C. k. dvornega svetovalca pr. c. k. naj viši sodnji na Dunaju. Schwaba, ki je zadosti poznau tudi na Koroškem, Kranjskem in Hrvaškem, so zaprli zavoljo goljufnega ponarejanja menjic in drugih pisem.

V Ljubljani je visokocenjen župan dr. Costa, 3. t. m. spet začel županovati — „Slava!“

Grof Barbo in Lovro Pintar sta izročila na Dunaju papeževemu poročniku za sv. Očeta na Kranjskem nabranih 8460 frankov denarja.

V Savinski dolini se je pred kratkim zgodila prav žalostna prigodba. 2 vozača sta z vozom, na katerem sta imela česlo naloženo, skušala prepeljati čez savinski most v Letušu, ki je ravno v popravljanju; če ravno se je jima odsvetovalo in še tudi svetilo, potrla se je pa pod vozom začasna zagraja in voz se je s konji in voznikom vred prekučol v Savino. Jeden konj je taki konec vzel, drugega pa so porušeni trami zlo oškodovali, tako tudi jednega izmed voznikov.

V Ljubljani je odsek, ki je bil izvoljen, načrtal postaviti za osnovo društva pod naslovom „Društvo za vresničenje in varstvo narodnih pravic“, dovršil svojo nalogo in osnovana postava se je predložila c. k. vladi v potrjenje. Ali ne bi tudi nam Štirskim Slovincem bilo potrebno takega društva.

Za železnico od sv. Petra (na Krasu) na Reko se je že začelo delo.

V Rimu se je razglasila na dan sv. Petra in Pavla bula (slovesno papežev pismo), s katerim je napovedan občni crkveni zbor na 8. decembra 1869.

Iz Insbruka se piše, da je tamo na gorah 2 in 3 t. m. mnogo snega padlo. Tudi iz Ogerske so došli glasi, da je po Karpatah 2 in 3 t. m. mnogo snega padlo. Ne čuda tedaj, da je pri nas te dni prav mrzlo bilo.

Iz Novega Sada piše „Napredak“: Vladimira Jovanoviča, pravega vrednika „Zastave“ so na zahtevanje srbske vlade 28. junija odpeljali v Beligrad, češ, da je kriv knjezovega ubijstva.

V vsej Hrvaški in v treh okrajih Sirmije je bil 28. junija oklican vojni sod.

Meseca septembra bodo nove volitve mestnega odbora v Trstu, ki je ob enem tudi deželni zbor za Trst in njegovo oblast. „Primorec“ tedaj že zdaj spominja stanovnike tržaške okolice naj mislijo na to volitev in naj volijo narodne može.

Izhod ljubljanskega „Sokola“ dne 25. prt. meseca je bil zvonredno sijajen, prav slavno so bili sprijeti v okolici ljubljanski v Ježici, spodnjih, srednjih in gornjih Gameljnih,

v Šmartnu, Tacnu, na brodu, v Vižmarjih, št. Vidu in v Šiški. Vsi ti kraji so bili krasno okinčeni in po noči razsvetljeni. „Slov. narod“ pa piše o tem izhodu takole: „Ponosno sme reči „Sokol“, da takega sprejema še ni doživelo nobeno društvo na Krajnskem, ponosno pa se tudi sme ozirati mati Slovenija na take sinove, ki domorodnemu društvu naklanjajo toliko čast, in s tem kažejo, da jih srce gorko bije za slovensko reč, da je narodna zavest živa pri njih, da nasprotna sila ni zadušila ljubezni do svojega naroda. Sprejem, kakor ga je napravila okolica, skoz katero je hodil „Sokol“, ni posamezno delo jednega ali drugega, ves narod je bil jednega srca, povsod ista ljubezen ista navdušenost, povsod veseli presrečni obrazi, z eno besedo „Sokol“ bil je povsod doma, in pozdravljen kakor pozdravlja brat brata. Velikansko in sijajno okinčena je bila cela pot, koder je hodil, čez dvajset slavalokov s krepkimi napisi, pozdravi mladih zalih deklet in fantov, mož in žen, županov in duhovnikov, vse vrstilo se je tako hitro, da veselja poskakujoče srce ni moglo tako hitro vsega sprejemati. — Moramo reči, da nam veselja poskakuje srce vsikdar, kedar iz kakega kraja izvemo, da je ljudstvo zbujeno za narodno stvar, da kaže ljubezen do svojih rojakov do naroda; veselja nam je tudi srce skakalo, ko smo čuli o ti lepi narodni veselici in zatoraj izkličemo: Živili vrli prebivalci vseh vasi, ktere je „Sokol“ slavno obhodil! „Na zdravje“ pa „Sokolu!“ —

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varaž-	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	dnu			
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 90	5 30	5 90	5 —
Rži	3 —	—	3 60	3 —
Ječmena	2 80	3 15	3 80	—
Ovsa	1 60	2 15	2 10	—
Turšice (kuruze) vagan	2 80	3 30	3 10	3 —
Ajde	3 20	3 15	3 50	2 70
Prosa	3 —	3 10	3 20	—
Krompirja	1 60	1 35	1 30	1 20
Govedine funt	— 22	— 25	— 24	— 25
Teletine	— 20	— 27	— 22	— 24
Svinjetine črste funt	— 28	— 26	— 24	— 25
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	9 —	8 —	10 —
„ 18" „	—	5 15	—	—
„ 36" mehkih „	6 —	—	5 50	7 —
„ 18" „	—	3 50	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 60	— 50	— 50
„ „ mehkega „	— 60	— 48	— 45	— 40
Sena cent	1 50	1 20	— 75	1 —
Slame cent v šopah	1 10	1 10	— 65	— 90
„ „ za steljo	— 90	— 80	— 60	— 60
Slanine (špeha) cent	40 —	38 —	34 —	—
Jajec, pet za	— 10	— 10	— 12	—

Cesarski zlat velja 5 fl. 37 kr. a. v.

Ažijo srebra 114.—

Narodno drž. posojilo 63.30.

Loterijske srečke.

V Gradcu 1. julija 1868: **50 27 86 23 44**

Prihodnje srečkanje je 15. julija 1868.

Listnica vredništva.

Gosp. F. W.—g. v Or. Vi ste rekli svojo, g. nasprotnik svojo; zdaj pa v našem listu mir besedi.

Oznanilo.

Podpisani pripravlja za prodajo lepo zdravo seme svilnih črvičev; ki hoče kupiti, naj se v kratkem oglasi. Lot semena izvrstnih milaneških črvičev se dobi za 3 gld. 50 kr., japonskih pa za 3 gld.

Kupuje tudi domače kokone po ceni graških svilorejcev.

Dominik Čolnik,

veliki posestnik in svilorejec na Drvanju, pošta St. Lenhard W. B.

Oglas.

Prodajalnica dišečega, tvarilnega in barvenega blaga v **Mariboru** sprejema

učenca

kmetijskega stanu, ki je naj manj 14 let star, je obiskoval jedno leto realno šolo in je v besedi in pismu zmožen slovenskega in nemškega jezika. Drugo se izve pri vredništvu: „Slov. Naroda“.